

NORGES BONDELAG

Landbruks- og matdepartementet	
2007 / 02134 - 10	
Modat:	LP/HP
Element:	NMD 565,8
Kopi:	

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Chr. Anton Smedshaug
Tlf. 22 05 45 51

Vår dato
2007-12-12
Deres dato
19.11.2007

Vår referanse
Arkiv: 921
Deres referanse
2007/00328/008
200702134-

Høring - forskrift om sikkerhetsmekanisme ved import av landbruksvarer fra utviklingsland omfattet av ordningen for generelle tollpreferanser (GSP)

Norges Bondelag viser til departementets brev av 19. november m/vedlegg om ovennevnte sak. Norges Bondelag har følgende prinsipielle vurdering som basis for sine kommentarer til saken:

En av de viktigste utfordringer i dagens verden er å sikre tilstrekkelig produksjon av mat til en stadig økende verdensbefolkning. Fram til 2050 må dagens matproduksjon dobles om en forventet befolkning på mellom 9 og 10 mrd mennesker skal få tilstrekkelig mat av god kvalitet og sammensetning. I Afrika må produksjonen minst tredobles. Da må alle jordas landbruksressurser taes i bruk for å sikre at disse målene nåes innenfor en bærekraftig og langsiktig produksjon. Forventede klimaendringer forsterker utfordringene knyttet til dobling av produksjon og gjør at alle lands produksjonsressurser må taes i bruk. Samtidig er det fortsatt betydelig sult i verden og FAO beregner at om lag 850 mill mennesker fortsatt regnes som sultende. FAOs direktør J. Diouf understreker: "Om vi ikke handler nå kommer klimaendringene til å øke antall sultende i verden." Han sier videre: "Flere enn 1.5 mrd mennesker som er avhengige av skogen for sin overlevelse, og som også er blant de fattigste er svært utsatte. ... Det er av største viktighet att vi tar inn problemene med matforsyningen når vi diskuterer klimautfordringene." Nesten alle av dagens sultende finnes i Sør og Norges Bondelag forutsetter at matimporten fra disse landene skjer etter at folks sult er stillet. Hvilket innebærer at mateksporten bør være et overskudd i forhold til de nasjonale behov. Samtidig bør ikke matimport fortrenge norske varer og dermed senke verdens totale produksjon. Vi forutsetter derfor at GSP-ordningen brukes for å vri dagens import over mot ett produksjonsoverskudd i Sør, gjennom effektive preferanser uten å erstatte norsk produksjon, men heller erstatte dagens import fra industriland i Nord. GSP-ordningen må utvikles som en vinn-vinn situasjon for produksjon både i Sør og i Norge.

Norges Bondelag Servicekontor AS

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Telefaks:	E-postadresse	Internet:
PB 9354 Grønland 0135 Oslo	Schweigaards gt. 34c Oslo	22 05 45 00	22 17 36 68	bondelaget@bondelaget.no	www.bondelaget.no
Norges Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891		
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.91392		

Vår dato
2007-12-12Vår referanse
2007/00328/008**Norges Bondelag mener det absolutt er behov for sikkerhetstiltak ved import av landbruksvarer – også fra utviklingsland for å sikre total produksjon og legitimitet i Norge for ordningen.**

Sikkerhetstiltak er også nødvendig som følge av de nasjonale mål Stortinget har satt for jordbruksproduksjon i hele Norge og for muligheten til å regulere markedet som forutsatt i jordbruksavtalen. Norges Bondelag deler fullt ut myndighetenes syn om at sikkerhetsmekanismen er særlig viktig på landbruksområdet og slutter seg til forslaget om å videreføre sikkerhetsmekanismen for import av landbruksvarer fra utviklingsland.

Etter vårt syn vil et velfungerende landbruksmarked i Norge kunne styrke muligheten for import av landbruksvarer fra utviklingsland ved at det er på plass en sikkerhetsmekanisme. Formålet med sikkerhetsmekanismen er ikke å hindre import, men å sikre at det norske landbruksmarkedet fungerer i tråd med den vedtatt landbrukspolitikk og at en rimelig nasjonal og internasjonal matsikkerhet. Norges Bondelag er derfor helt enig i at forutsetningene for GSP-ordningen må være tilpasset norsk landbrukspolitikk og et større perspektiv. Norges Bondelag vil minne om at det norske landbruksmarkedet er lite og derfor sårbart for større endringer.

Videre er det et viktig at et handelsmessig virkemiddel som GSP-ordningen ikke styres av behovet for forenklinger i offentlig forvaltning. Hensikten må være at et slikt forvaltningsområde, som er viktig for matsikkerheten har et entydig, dekkende og legitimt regelverk. Ved anvendelse av sikkerhetsmekanismen må det være klargjort hva som er forutsetningene og i hvilken sammenheng bruken skal sees, ref de prinsipielle synspunkter.

Norges Bondelag er enig i samordningen av forskrifter i ett forvaltnings-organ, i dette tilfelle hos Statens Landbruksforvaltning. Men gjennom samordningen av forskrifter om sikkerhetstiltak vil overvåking av importen fra utviklingsland ikke lenger finne sted i form av lisensiering bortsett fra korn og kraftfôr. På bakgrunn av at GSP-ordningen utvides til flere land med stor eksportkapasitet, vil Norges Bondelag sterkt advare mot en slik forenkling som kan få store negative konsekvenser.

Norges Bondelag foreslår automatisk lisensiering

Skal GSP-ordningen være tilpasset norsk landbrukspolitikk og markedsregulering, er det om å gjøre at det tilrettelegges for raske administrative rutiner i forvaltningen og mellom berørte forvaltningsorganer (SLF og TAD/SSB) slik at skadene ved en markedsforstyrrelse blir begrenset så mye som mulig.

En grunnleggende forutsetning for effektiv og målrettet bruk av sikkerhetsmekanismen er rask tilgang på adekvat statistikk som kan danne grunnlaget for umiddelbart å iverksette tiltak. Automatisk lisensieringen vil være et enkelt og effektivt tiltak da den kan stoppes samtidig som man raskere og bedre har oversikt over skadeomfanget og virkninger. Det er også helt i tråd med hva EU gjør.

Norges Bondelag vil derfor foreslå at det innføres automatisk lisensiering for alle landbruksprodukter som er underlagt Omsetningsloven. Det vil skape større forutsigbarhet for alle seriøse aktører i markedet, skape trygghet hos eksportørene og redusere usikkerheten for næringsmiddelindustrien. Jo flere land som kommer under 0-tollregimet i GSP-ordningen jo viktigere er det at slik informasjon foreligger.

Vår dato
2007-12-12

Vår referanse
2007/00328/008

Norges Bondelag er imot unntak fra sikkerhetsmekanismen

Norges Bondelag er imot forslaget om at forsendelser som allerede er under veis, skal unntas fra sikkerhetstiltaket. Det er uakseptabelt og har ingenting i en forskrift om sikkerhetstiltak å gjøre. Sikkerhetstiltaket må være treffsikkert og ikke undergraves av andre hensyn enn skadevirkningene. Sikkerhetsmekanismen har en begrenset virketid og et unntak vil svekke effekten av tiltaket og kan føre til spekulasjon fra importør. Det vil også motvirke fristelsen til å tilbakedatere fakturaer. Dessuten er det ikke tatt forbehold om mellomlagring av landbruksvarer fra utviklingsland i europeiske havner. Er varen underveis hvis det taes ut varer fra lager i Europa?

Henvisningen til at en slik paragraf finnes i tolladministreringen av landbruksvarer blir misvisende. Hensikten med sikkerhetsmekanismen er jo å begrense skade, ikke å påføre ytterligere skade. Dessuten vil unntaket etter vår oppfatning være bortimot ukontrollerbart.

Når det gjelder spørsmålet om markedsforstyrrelser, så må import av substitutter behandles på linje med norsk produserte varer når den akutte markedssituasjonen skal vurderes. Et avvik fra målpris er et avvik, og regjeringen kan ikke vurdere det annerledes uten å gå fra sine forpliktelser i jordbruksavtalen.

Kommentarer til de enkelte paragrafer:

§ 1 etter komma: formuleringen er unødvendig og har ikke noe å gjøre med sikkerhetsmekanismen.

§ 2 pkt 4 unntaket for 0-toll må stå i forhold til hvilke importvolumer det dreier seg om fra disse landene.

§ 2 pkt 5 formuleringen "er underveis i henhold til kontrakt" er flertydelig og betyr ikke det samme som at varen fysisk har forlatt eksportlandet. Kravet må være at varen iallfall har forlatt eksportlandets tollområde.

Dersom dette punktet ikke strykes vil Norges Bondelag foreslå følgende ny formulering av pkt 5: "Forsendelse som er underveis må være fortollet senest tre dager etter at vedtaket om innføring av sikkerhetsmekanismen er fattet. Det gjelder kun varer som i henhold til kontrakt som kan dokumenteres inngått før tiltaket er kunngjort."

Med hilsen

Per Harald Agerup

Chr. Anton Smedshaug